

Warszawa, 9.09.2025

dr hab. Klaudia Carlos-Machej, prof. UMFC
dziedzina: sztuki
dyscyplina: sztuki muzyczne
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
w Warszawie

Ocena dorobku artystycznego, naukowego i dydaktycznego
dr Anny Magdaleny Lipiec
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne

Zleceniodawca recenzji

Pismo prof. dra hab. Marka Nosala – Przewodniczącego Rady ds. nadawania stopni informujące o powierzeniu mi funkcji recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Annie Magdalenie Lipiec w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.

Podstawowe informacje o Kandydatce

Absolwentka Liceum Muzycznego im. Karola Szymanowskiego i Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach na Specjalności Rytmika (2001). Oba etapy kształcenia zakończone z wyróżnieniem. Uczestniczka wielu wydarzeń o charakterze nauko-artystycznym dedykowanych wybranej specjalności w Polsce i za granicą, między innymi podczas: Kongresu Rytmiki Emila Jaques-Dalcroze'a w Genewie (Szwajcaria), Europejskiego Kongresu Rytmiki w Trossingen (Niemcy), The 3rd International Conference of Dalcroze Studies w Quebecu (Kanada), Tyskich Spotkań Teatralnych. Podjęte przez Kandydatkę działania interpretacyjne i twórcze w Teatrze Rytmu *Katalog* uhonorowane zostały nagrodami, stały się też przyczynkiem do kontynuacji i pogłębienia badań w obszarze rytmiki. Ponad dwudziestoletnia aktywność kandydatki w Teatrze Rytmu zwieńczona została spektaklem ruchowo-instrumentalnym *A piece for voice, clarinet, percussion and dancing actors*.

Doktor sztuk muzycznych (2014) na podstawie rozprawy *Kolorysta brzmieniowa jako element wyrazowy i formotwórczy w interpretacjach ruchowo-przestrzennych muzyki kompozytorów ekspresjonizmu* w dyscyplinie artystycznej rytmika i taniec na podstawie uchwały Rady

Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca UMFC w Warszawie.

Nauczyciel akademicki na Specjalności Rytmika w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (od 2001), prowadząca przedmioty kierunkowe – plastyka i ekspresja ruchu, kompozycja ruchowa utworów muzycznych, zespół interpretacji utworów muzycznych i improwizacja fortepianowa. Nauczyciel w szkole muzycznej II stopnia. Autorka licznych interpretacji ruchowo-przestrzennych (108), wiele z nich zyskało uznanie jury konkursów o randze międzynarodowej.

Kandydatka uczestniczyła w wielu konferencjach naukowych w Polsce i za granicą. W dorobku ma osiem publikacji, prowadzi działalność dydaktyczną i organizacyjną. Redaktor naczelnia uczelnianego czasopisma „KOD edukacji muzycznej – Kodaly-Orff-Dalcroze”. Jako wolontariuszka wspierała projekty społeczno-pedagogiczno-artystyczne Międzynarodowej Fundacji Yehudi Menuhina oraz działania Fundacji Elementarz w Katowicach. Obecnie nadal prowadzi działalność wolontariacką. Kandydatka jest laureatką nagród państwowych i resortowych.

Ocena autoreferatu

Autoreferat dr Anny Lipiec zawiera:

1. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej;
2. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych;
3. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt. 2 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn.zm.);
4. Informację o wykazaniu się istotną aktywnością artystyczną i naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej – po uzyskaniu stopnia doktora tj.:
  - a) wykaz osiągnięć artystycznych,
  - b) wykaz osiągnięć naukowych;
5. Informację o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę – po uzyskaniu stopnia doktora, dotyczącą:
  - a) opieki artystycznej nad interpretacjami ruchowymi utworów muzycznych,
  - b) kierownictwa artystycznego edukacyjnych spektakli muzycznych,
  - c) sprawowania funkcji promotora i recenzenta prac licencjackich i magisterskich,
  - d) prowadzenia warsztatów,
  - e) prowadzenia lekcji pokazowych,
  - f) współpracy z Centrum Edukacji Artystycznej,
  - g) informacji o działalności organizacyjnej na rzecz Akademii Muzycznej w Katowicach,
  - h) informacji o uzyskanych nagrodach i odznaczeniach.

Dr Anna Lipiec z dużą starannością przybliżyła swoją sylwetkę dając obraz osoby głęboko zaangażowanej w szeroko pojętą edukację muzyczną. Jej fundamentem jest morfologia ruchu, która w swej prostocie, z zarazem komplikacji stała się dla Kandydatki przyczynkiem do interpretacji utworów muzycznych i autorskiej kreacji. Ruch w sprzężeniu z muzyką jest dla niej swoistym medium wychowania poprzez sztukę, o czym świadczy „praca organiczna” Kandydatki. O zrozumieniu istoty wychowania przez sztukę przemawiają liczne aktywności dr Anny Lipiec nie tylko w środowisku akademickim, ale też szkolnictwie artystycznym niższego stopnia, szkolnictwie powszechnym oraz w pracy z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną. Harmonijny i wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, pobudzanie ich wrażliwości estetycznej buduje też sferę emocjonalną. Kandydatka ma świadomość walorów terapeutycznych muzyki, ich egzemplifikacje są dostrzegalne w pracy artystycznej. Obraz nakreślonych osiągnięć stanowi bardzo interesujące podsumowanie wielu lat pracy dr Anny Lipiec, ponadto uczy i pobudza do refleksji.

Ocena załączonego dzieła artystycznego

Kandydatka do oceny przedstawiła siedem interpretacji ruchowo-przestrzennych do wczesnych utworów Emila Jaques-Dalcroze’a, które powstały w latach 1881-1896. Kompozycje na fortepian, w wykonaniu Adalberta Marii Riva, wydane zostały na płycie CD w 2019 roku. Praca autorstwa dr Anny Lipiec powstała w ramach Międzynarodowego Projektu Artystycznego *Emile Jacques-Dalcroze's piano pices and plastiques animées*.

Dr Anna Lipiec podjęła się arcyciekawego zadania – interpretacji ruchowo-przestrzennych do wczesnych utworów Emila Jaques-Dalcroze’a, które stały się dla niej laboratorium działań twórczych. Są to: *Arabesque op. 44 No.1*, *Skizzen op. 10: Koblde*, *Skizzen op.10: Träumerei*, *Skizzen op.10: Schmetterlinge*, *Skizzen op.10: Stänchen*, *Aria op. 46. No 3*, *Capriccio appasionato op. 46. No 2*. Utwory te, wyrosłe z preferowanej przez kompozytora formy – dzieł kameralnych i solowej twórczości fortepianowej stały się dla Kandydatki inspiracją, dając impuls do analizy i kompozycji ruchowej.

Pracę charakteryzuje spójność. Interpretacje ruchowo-przestrzenne nawiązują do zmian tempa i nastrojów w muzyce. Każdy utwór ma przebieg dramaturgiczny dostosowany do warstwy muzycznej. Budowa formalna utworu znajduje swoje odzwierciedlenie w przemyślanej kompozycji ruchu. Budowanie nastroju ma emocjonalne zabarwienie. Dodawanie i komplikowanie kolejnych sekwencji ruchowych odbywa się na różnych poziomach – niskim, średnim i wysokim. Akcja przebiega z wykorzystaniem bezruchu, przenoszenia ciężaru ciała, przemieszczania się w przestrzeni po kole, półkolu, diagonalach i liniach prostych. Dr Anna Lipiec zastosowała, przy zachowaniu swobody interpretacyjnej wykonawczyń, elementy techniki tańca klasycznego i techniki tańca współczesnego. W kompozycji dostrzec można *pas* typu *tour chaînés*, *pas jeté* jak również *slide*, *swing*, różne rodzaje skoków (jumps), podskoki, obiegnięcia czy elementy partnerowania. W interpretacjach jakości ruchowe zaproponowane przez Kandydatkę korespondują z nastrojem utworów. Zastosowała bowiem zarówno ruch płynny czego przykładem jest *Arabesque op. 44 No.1*, i w *Skizzen op.10: Schmetterlinge* oraz dynamiczny o humorystycznym i żartobliwym zabarwieniu w *Skizzen op. 10: Koblde* i *Skizzen op.10: Stänchen*. Najbardziej wymagająca pod względem kondycyjnym jest dla wykonawczyń interpretacja *Capriccio appasionato op. 46. No 2*. Osadzono ją na szybkich zmianach

i energetycznych ruchach. Kompozycja jest intensywna w odbiorze dzięki liczbie wykonawczyń (6), które dobrze operują oddechem, absorbują widza wyrazowo, czego dowodem jest między innymi wirtuozowska Coda. W mojej ocenie na szczególną uwagę zasługuje *Aria op. 46. No 3*. Nie traktuję jej bowiem jako interpretacji ruchowo-przestrzennej, ale jak choreografię, w której na plan pierwszy wysuwa się ekspresja wykonawcza oraz spotęgowane animacjami multimedialnymi przeżycie estetyczne. Ta kompozycja zasługuje na najwyższe uznanie.

Dr Anna Lipiec w przedstawionym dziele artystycznym w zakresie warstwy wizualnej dobrze operuje kostiumem oraz światłem. Przeprowadza widza przez ruch o różnym intencjonalnym zabarwieniu. Jest w nim poetyckość i ekspresja, dowcip i asceza jak również nostalgia i zaduma. Skorelowane z frazami muzycznymi kompozycje pobudzają do refleksji, dają obraz szerokich kompetencji i umiejętności Kandydatki.

Ocena przedstawionego dorobku artystycznego

Działalność dr Anny Lipiec, po uzyskaniu stopnia doktora, obejmuje 61 interpretacji ruchowo-przestrzennych, dokonanych przez różne zespoły wykonawcze (szczegółowy wykaz zawarto w Części III dokumentacji). Kompozycje prezentowane były podczas licznych wydarzeń w Polsce i za granicą. Miejsca prezentacji to między innymi: Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Europejski Kongres Rytmiki w Trossingen (Niemcy), The 3rd International Conference of Dalcroze Studies w Quebecu (Kanada) czy The 6th International Conference of Dalcroze Studies Ecologies of practice and movement Carnegie Mellon University w Pittsburghu (USA). Dorobek artystyczny Kandydatki obejmuje również współautorstwo spektaklu ruchowo-instrumentalnego *A piece for voice, clarinet, percussion and dancing actors* oraz autorstwo ruchu scenicznego do opery *Czarodziejski flet* Wolfganga Amadeusza Mozarta, którą prezentowano w Akademii Muzycznej w Katowicach i Operze Śląskiej w Bytomiu.

Droga dr Anny Lipiec do popularyzacji i pogłębionej analizy rytmiki wiedzie przez liczne prace twórcze. To dobry imperatyw do współpracy z innymi ludźmi, to też dobra metoda do poznania siebie. Służy temu swobodna ekspresja twórcza, która zaspokaja potrzeby i oczekiwania. Przedstawiony dorobek w tym obszarze oceniam pozytywnie.

Ocena osiągnięć naukowych

Dr Anna Lipiec prowadzi ożywioną działalność naukową (szczegółowy wykaz zawarto w Części III dokumentacji). Po uzyskaniu stopnia doktora wygłosiła 19 referatów, większość z nich przedstawiła międzynarodowemu audytorium. Tematyka referatów zorientowana była na własną działalność artystyczną, działalność pedagogiczną związaną z prowadzeniem zajęć w szkolnictwie artystycznym, projekty edukacyjne, spektakle muzyczne czy popularyzację rytmiki. Kandydatka opublikowała 4 artykuły (po uzyskaniu stopnia doktora). Jej działalność naukowa koresponduje z działalnością artystyczną. Dr Anna Lipiec jest redaktorką naczelną uczelnianego czasopisma „KOD edukacji muzycznej – Kodaly-Orff-Dalcroze”, które służy wymianie myśli i doświadczeń oraz holistycznemu podejściu do edukacji muzycznej.

Przedstawiony dorobek w tym obszarze oceniam pozytywnie.

Ocena osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych

Działalność dydaktyczna Kandydatki obejmuje opiekę artystyczną nad interpretacjami przestrzenno-ruchowymi studentów Specjalności Rytmika w Akademii Muzycznej w Katowicach i w ZSPM w Katowicach (łącznie po uzyskaniu stopnia doktora powstały 82 interpretacje). Kandydatka jest opiekunem dyplomów na studiach I i II stopnia, pełni funkcje promotora i recenzenta prac dyplomowych, prowadzi warsztaty, kursy mistrzowskie i lekcje pokazowe (szczegółowy wykaz zawarto w Części III dokumentacji). Dr Anna Lipiec sprawowała funkcję kierownika artystycznego edukacyjnych spektakli muzycznych (8), które powstały w kooperacji międzywydziałowej, międzyuczelnianej, ze szkołami muzycznymi i lokalnymi ośrodkami kultury. Kandydatka jest współorganizatorką przeglądów zespołów rytmiki szkół muzycznych i baletowych Regionu Śląskiego. Dr Anna Lipiec od wielu lat jest stałym ekspertem – Konsultantem Centrum Edukacji Artysty. Funkcję tę powierza się uznanym i doświadczonym metodykom.

Kandydatka wykazała dużą sprawczość organizacyjną na rzecz Akademii Muzycznej w Katowicach, gdzie jest inicjatorką i organizatorką wydarzeń artystyczno-naukowych – konferencji i kursów mistrzowskich.

Przedstawiony dorobek w tym obszarze oceniam pozytywnie.

Konkluzja

Osiągnięcia artystyczne, naukowe, dydaktyczne i organizacyjne dr Anny Lipiec stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny: sztuki muzyczne. Dokonania te zostały docenione przez liczne gremia, znalazły oddźwięk w nagrodach państwowych i resortowych. Dr Anna Lipiec jest osobą nieustannie poszukującą i stawiającą pytania. Jej innowacyjne podejście do edukacji muzycznej pozwala stwierdzić, że ma wysokie kwalifikacje do formowania osobowości wrażliwych na muzykę i ruch, a wychowanie poprzez twórcze działania to jedyna słuszna droga do uzyskania harmonii ducha i ciała we współczesnym świecie. Poddana analizie dokumentacja potwierdza duże zaangażowanie oraz aktywność zawodową Kandydatki i stanowi podstawę do ubiegania się o przyznanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki muzyczne. Dorobek dr Anny Lipiec przyjmuję z uznaniem.